

Критерії оцінювання природничої галузі

(5–9 класи, 2025/2026 н.р.)

Система оцінювання:

- Всі результати оцінюються за чотирма рівнями, які відповідають 12-бальній шкалі:
 - Початковий — 1–3 бали
 - Середній — 4–6 балів
 - Достатній — 7–9 балів
 - Високий — 10–12 балів
- Кожен рівень охоплює попередній і містить нові вимоги.

Групи результатів:

1. Проведення досліджень природи

- Виявити і сформулювати дослідницьку проблему.
- Спланувати дослідження.
- Виконати лабораторні, практичні роботи, моделювання тощо.
- Фіксувати спостереження, навчальні проєкти.
- Критерії за балах:
 - 1–3 бали: виконання простих завдань за зразком під керівництвом учителя.
 - 4–6 балів: часткове виконання досліджень, пояснення окремих дій.
 - 7–9 балів: самостійне проведення досліджень, обґрунтування виконаних дій.
 - 10–12 балів: планування, проведення комплексного дослідження, критичний аналіз отриманих результатів.

2. Пошук та опрацювання інформації

- Здійснювати пошук, порівняння, аналіз та зіставлення фактів.
- Представлення інформації в різних формах (тексти, схеми, графіки).
- Критерії за балах:
 - 1–3 бали: пошук окремих фактів за допомогою вчителя.
 - 4–6 балів: виконання простих завдань на пошук і аналіз.
 - 7–9 балів: самостійна робота з джерелами, аналіз отриманої інформації.

- 10–12 балів: критичний аналіз, узагальнення, трансформація інформації.

3. Усвідомлення закономірностей природи

- Застосовувати наукову термінологію, пояснювати явища й об'єкти природи.
 - Виконувати завдання, вирішувати проблемні питання з використанням наукового апарату.
 - Критерії за балах:
 - 1–3 бали: часткові відповіді на прості запитання.
 - 4–6 балів: пояснення окремих закономірностей, розуміння зв'язків.
 - 7–9 балів: аргументовані пояснення закономірностей, застосування знань для розв'язання завдань.
 - 10–12 балів: комплексне використання знань для розв'язання реальних ситуацій, критичне оцінювання результатів.
-

Види оцінювання:

- Формувальне: постійне спостереження за прогресом учня, надання зворотного зв'язку.
- Поточне: щоденне оцінювання виконання завдань на уроках.
- Підсумкове: за семестр/рік, враховує досягнення за всіма групами результатів.

Методи оцінювання:

- Усне опитування
 - Спостереження
 - Письмові роботи (у т.ч. тестування)
 - Практичні завдання (лабораторні, проєкти, моделювання).
-

Для природничої галузі освіти можна підготувати таблиці з критеріями оцінювання за такими видами діяльності:

1. Усна відповідь
2. Проєкт
3. Дослідження
4. Практична робота

Критерії оцінювання доцільно формувати за 12-бальною шкалою з чотирма рівнями: початковий (1-3 бали), середній (4-6 балів), достатній (7-9 балів), високий (10-12 балів). Для кожного виду роботи визначаються чіткі показники для оцінки знань, умінь і навичок учнів.

Таблиця 1. Критерії оцінювання усної відповіді
(природнича галузь)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	Відповідь з допомогою вчителя, часткове розуміння питань, базові знання
Середній	Відповідь з незначними помилками, демонстрація базового розуміння матеріалу
Достатній	Чітка відповідь, аргументація, пояснення явищ, знання фактів і термінів
Високий	Глибокий аналіз, використання наукової термінології, логічні висновки, зв'язок з прикладами

Бал	Результат оцінювання
1-3	Відповідь неповна, багато помилок, неточності, плутанина, потребує допомоги.

4-6	Відповідь частково правильна, має окремі помилки; недостатньо розгорнута, невпевненість під час відповіді.
7-9	Відповідь правильна, розкриває основні питання, з невеликими неточностями; логічна, впевнене володіння матеріалом.
10-12	Відповідь повна, чітка, логічна, глибоке розуміння теми, вміє аргументувати і пояснювати, використовує термінологію

Таблиця 2. Критерії оцінювання проєкту (природнича галузь)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	Виконання основних завдань проєкту, допомога вчителя, часткове розуміння теми
Середній	Повне виконання завдань проєкту, прояв індивідуальної роботи, базове оформлення

Достатній	Самостійне виконання, обґрунтування рішень, використання різних джерел інформації
Високий	Творчий підхід, самостійна організація роботи, глибоке дослідження, якісне оформлення і презентація

Бал	Результат оцінювання
1-3	Проект неповний, відсутня логіка або структура, матеріал не відповідає темі, низький рівень оформлення.
4-6	Проект має основні елементи, але з помилками або неточностями; оформлення недостатньо акуратне або зрозуміле.
7-9	Проект повністю розкриває тему, має логічну структуру, використані відповідні матеріали, охайне оформлення.
10-12	Проект креативний, глибоко опрацьований, містить аналіз або власні висновки; дуже добре оформлений.

Таблиця 3. Критерії оцінювання дослідження
(природнича галузь)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	Виконання дослідження за зразком, допомога вчителя, прості спостереження
Середній	Планування і проведення дослідження з незначними помилками, збір даних
Достатній	Аналіз даних, формування висновків, використання наукових понять
Високий	Самостійна постановка проблеми, творчий підхід, обґрунтування результатів, взаємодія в команді

Бал	Результат оцінювання
1-3	Відсутня чітка мета, недостатній збір інформації, немає висновків, помилки в аналізі.
4-6	Мета дослідження є, збір інформації неповний, частково проаналізовано, висновки поверхневі.

7-9	Чітка мета, адекватний збір і аналіз даних, логічні висновки, деякі власні ідеї.
10-12	Глибокий аналіз, системний підхід, нові ідеї або висновки, повний звіт з аргументацією та джерелами.

Таблиця 4. Критерії оцінювання практичної роботи (природнича галузь)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	Виконання роботи за зразком, допомога вчителя, правильність окремих кроків
Середній	Самостійне виконання за інструкціями, базова точність і акуратність
Достатній	Виконання усіх етапів роботи, точність результатів, пояснення дій
Високий	Точність і акуратність, використання додаткових методів, аналіз результатів і висновки

Бал	Результат оцінювання
1-3	Необхідні дії виконані з помилками, робота не завершена, не дотримано техніку безпеки чи порядок.
4-6	Практична частина виконана частково, є неточності, порушення послідовності дій, деякі помилки.
7-9	Практична робота виконана правильно, дотримано порядок і техніку безпеки, незначні неточності.
10-12	Практична робота виконана якісно, з дотриманням всіх вимог, грамотно оформлена, з аналізом результатів.

Опитувальник 1: Взаємооцінювання роботи однокласника

Питання	Відповідь (позначте відповідь)	Коментар (за бажанням)

1. Чи був(була) твій(твоя) партнер(ка) активним(активною)?	☐ Так ☐ Ні	
2. Чи допомагав(допомагала) він(вона) іншим членам групи?	☐ Так ☐ Ні	
3. Оцініть виконання його(її) частини роботи (1-5)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	
4. Які сильні сторони виявив(виявила) твій(твоя) партнер(ка)?		
5. Що можна покращити у його(її) діяльності?		
6. Чи дотримувався(дотримувала ся) правил роботи в групі?	☐ Так ☐ Ні	

Опитувальник 2: Самооцінка участі в проекті

Питання	Відповідь (позначте або напишіть)
---------	-----------------------------------

1. Яку частину роботи ти виконав(виконала) самостійно?	
2. Які завдання були для тебе найбільш складними і чому?	
3. Чи змінився твій погляд або знання про тему?	☐ Так ☐ Ні
4. Що зробиш інакше наступного разу?	
5. Оцініть свою роботу (1-5)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Які навички ти розвинув(розвинула) під час роботи?	

Опитувальник 3: Взаємооцінка презентації

Питання	Відповідь (позначте або напишіть)
1. Чи було зрозумілим пояснення твого(твоєї) однокласника?	☐ Так ☐ Ні
2. Чи зміг(змогла) він(вона) відповісти на запитання?	☐ Так ☐ Ні

3. Оцініть переконливість презентації (1-5)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Що сподобалося найбільше у виступі?	
5. Що можна покращити у виступі?	
6. Чи відчував(відчувала) ти повагу до думки інших?	☐ Так ☐ Ні

ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

для учнів закладів освіти на уроках природничої освітньої галузі

Розробник:

Вчитель природничої освітньої галузі
Криулiна Олександрa Володимирiвна

1. Мета і завдання інструктажу

- Ознайомити учнів із основними правилами безпеки під час проведення уроків природничої освітньої галузі.
 - Запобігти можливим травмам і нещасним випадкам.
 - Розвивати культуру безпечної поведінки та поваги до правил безпеки.
-

2. Нормативно-правова база

Інструктаж проведено на основі вимог і норм чинного законодавства України, що регулює питання охорони праці та безпеки в закладах освіти:

- Закон України "Про освіту" від 05.09.2017 № 2145-VIII (із змінами 2025 року) — визначає основи організації безпечного освітнього процесу.
 - Кодекс законів про працю України (Основний закон про трудові відносини, включно з охороною праці).
 - Закон України "Про охорону праці" від 14.10.1992 № 2694-XII (із змінами 2024-2025 рр.) — встановлює вимоги до безпечних умов праці, в тому числі в освітніх установах.
 - Наказ Міністерства освіти і науки України № 1266 від 22.10.2019 "Про затвердження Типових правил пожежної безпеки для закладів освіти" (оновлення на 2024 рік).
 - Державні санітарні норми і правила (ДСанПіН 5.5.2.008-01), що регламентують санітарно-гігієнічні умови в освітніх установах.
 - Державні будівельні норми (ДБН В.2.2-15-2005) з вимогами охорони праці та безпеки приміщень.
 - Локальні нормативні акти закладу освіти з охорони праці та безпеки життєдіяльності, погоджені на 2025-2026 навчальний рік.
-

3. Загальні положення

- Уроки природничої освітньої галузі включають проведення теоретичних і практичних занять з використанням природних матеріалів, лабораторного обладнання, хімічних реактивів та демонстраційних експериментів.
 - Кожен учень зобов'язаний дотримуватися правил безпеки, неухильно виконувати рекомендації вчителя, проявляти відповідальність за власну безпеку та безпеку товаришів.
 - Порушення правил безпеки може стати причиною травм і адміністративної відповідальності.
-

4. Основні правила безпеки на уроках природничої освіти

4.1 Перед початком роботи

- Перед початком уроку уважно ознайомтеся з усіма інструкціями вчителя.
- Перевірте стан обладнання, інструментів, приладів та робочого місця.
- Заборонено самовільно починати експерименти чи роботи без дозволу.

4.2 Під час проведення експериментів і дослідів

- Не торкайтесь хімічних речовин, рослин, тварин, приладів без чітких вказівок.
- Дотримуйтеся правил користування лабораторним обладнанням: мікроскопами, піпетками, скляним посудом.
- Зачиняйте використані реагенти і матеріали, уникайте попадання їх у рот, очі та на відкриті ділянки шкіри.
- Не допускайте біганини та ігор у робочій лабораторії.
- Одягайте захисне приладдя, якщо воно передбачене (рукавички, окуляри).

4.3 Закінчення роботи

- Здайте використані матеріали вчителю.
 - Вимийте руки теплою водою з милом.
 - Приведіть робоче місце у порядок.
-

5. Правила поведінки у кабінеті природничих наук

- Під час занять зберігайте тишу та уважність.
 - Заборонено вмикати електроприлади без дозволу.
 - Не торкайтесь електричних розеток і вимикачів мокрими руками.
 - Уважно ставтеся до відкритих вікон і дверей, щоб уникнути протягів і пошкодження обладнання.
 - Дотримуйтеся правил пожежної безпеки.
-

6. Дії при виникненні надзвичайних ситуацій

- При травмі або нездужанні — негайно повідомте вчителя.
 - У разі пожежі або загрози — слідуйте вказівкам педагогів і інструкціям евакуації.
 - Не панікуйте, зберігайте спокій.
 - Надання першої допомоги — лише відповідно до навчання.
-

7. Відповідальність за порушення

- Кожен учень відповідає за дотримання правил охорони праці.
 - Порушення призводить до дисциплінарних стягнень згідно з внутрішнім розпорядком школи.
 - Серйозні порушення можуть призвести до тимчасового або довготривалого усунення від практичних занять.
-

8. Підсумок

Охорона праці на уроках природничої освіти — гарантія збереження здоров'я і безпеки учнів і вчителів. Дотримання правил — обов'язок кожного учасника навчального процесу.

Ознайомлений(а) з інструктажем:

Підпис учня: _____

Дата: _____